

'NE' ZA ZDRUŽITEV ANDRAGOŠKEGA CENTRA RS V NACIONALNI INŠTITUT ZA RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA

Ida Srebotnik, predsednica Društva organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah

Sem že starejša gospa, še iz časov leta 1968-1969, ko smo študenti dokazali, da znamo razmišljati s svojo glavo in da nam je mar za dogajanje v družbi. Po toliko letih razvoja demokratičnih sistemov bi človek mislil, da smo to že presegli in da danes demokracijo tudi živimo, da je svoboda razmišljanja tudi svoboda govora in nekaj samo po sebi umevnega, da je dialog temelj komuniciranja, še posebej dialog z uporabniki in strokovno javnostjo, ko gre za temeljne spremembe na področju dejavnosti, ki je potrebovala leta in leta, da bi si izborila enakovreden prostor v izobraževalnem sistemu, kjer je bilo vedno mesto pretežno za šolanje mladine. Govorim o izobraževanju odraslih in Andragoškem centru RS, ki je bil pred 20 leti ustanovljen prav z namenom, da bi izobraževanje odraslih dobilo institucijo, ki bi skrbela za razvoj tega področja, za nove projekte, njihovo implementacijo v prakso, kakovost, izobraževanje in svetovanje uporabnikom. O tem je vse povedal dr. Jelenc v svojem prispevku.

Na MIKZŠ smo naslovili toliko pisem, elaboratov, statistik, evalvacij, ki argumentirano dokazujejo, da je združevanje ACS nesprejemljivo za nas uporabnike, izvajalce in strokovno javnost, da jih je res nesmiselno ponavljati. Ne gre samo za to, da je predlog novega inštituta amatersko zmontiran projekt (ki si ne zasluži niti imena projekt), v kup zmetan, brez vsakršnih vnaprejšnjih analiz, strokovnih utemeljitev in običajnih strokovnih pristopov, gre za to, da pri tem ni bilo nikakršnega sodelovanja strokovnjakov, ki nekaj vedo o izobraževanju odraslih, nihče ni nič vprašal zaposlenih v izobraževanju, kaj šele nas uporabnike in izvajalce storitev ACS. MIKZŠ je po našem skromnem prepričanju z vsemi svojimi uradniki tam zaradi nas in ne mi zaradi njega, uradniki so tam zato, da jim postavljamo vprašanja in da na ta vprašanja razumno in argumentirano odgovarjajo. Ker si pač nekateri, ki nam ni mar, še vedno upamo postavljati vprašanja in ker vztrajamo, dokler ne dobimo pravih odgovorov. Dokler nam tisti tam ne odgovorijo jasno, nedvoumno, neposredno, z vsebino, ki je vzdržna, progresivna in etična, ne pa skrita pod pretvezo racionalizacije in varčevanja, 'ki ne drži vode', bomo vztrajali in odgovarjali NE.

Nekaterim državam, npr. skandinavskim je tovrsten dialog uspel in pri njih to ne pomeni strahu, bolečine, šikaniranja in propada, kot se vse bolj kaže pri nas. Nasprotno, dialog lahko prinaša samo pozitivne spremembe, napredek, premike in možnosti soustvarjanja, pa naj gre za znanost, izobraževanje ali zgolj za sprejemanje drugačnosti.

V združevanje zavodov in ukinjanje samostojnosti in avtonomije posameznih področij bi nas Vlada morda lahko prepričala le z utemeljenimi in na raziskavah temelječimi in preverjenimi dejstvi ter s konstruktivnim dialogom in prepričljivimi argumenti, da so kakršnekoli tovrstne spremembe utemeljene in potrebne.

Organizacijska shema bodočega inštituta, še manj pa njegov ustanovitveni akt nas seveda ne more prepričati, ne samo zato, ker v celotnem konceptu predlaganega združenega inštituta ni niti najmanjšega sledu o dejavnosti, ki bi bila vsaj približek izobraževanju odraslih, temveč tudi zato, ker bi

na tak način zbrisali čez noč 20 letno delo in dejavnost ACS, da ne govorim o tem, obenem pognali na cesto tudi številne strokovnjake, ki so tam zaposleni.

ACS je nastal v kritičnem trenutku leta 1991, ko se je sedemkrat zmanjšalo število odraslih, ki so bili že vključeni v izobraževanje, ko se je zmanjšalo število strokovnjakov s tega področja, istočasno pa je začela naraščati brezposelnost, če upoštevamo še takratno nizko izobrazbeno strukturo, je razumljivo, da je bila nujno potrebna aktivna oživetev izobraževanja odraslih, ki se je udejanila v ustanovitvi ACS.

Ali lahko potegnemo vzporednice med takrat in danes:

- danes narašča število mlajših odraslih brezposelnih, ki niso uspeli končati šolanja;
- danes narašča potreba po prekvalifikacijah in novih znanjih;
- narašča število starejših prebivalcev, ki se še vedno želijo aktivno vključevati v okolje in ohraniti vitalne funkcije, prenašati znanje in izkušnje na mlajše;
- vedno več je priseljencev, migrantov, marginalnih družbenih skupin;
- socialni pretresi (v soboto, naj spomnim, je napovedan shod v Ljubljani, zakaj le ?), postajajo vedno bolj žarišče za konflikte. In izobraževanje odraslih je vsekakor ena od ključnih možnosti za preprečevanje družbenih konfliktov, pogoj za družbeni razvoj ter kakovostno življenje;
- da ne naštevam vrsto izjemnih projektov, ki jih je v teh letih razvil prav ACS od kakovosti do svetovanja v izobraževanju odraslih in jih uspel tudi implementirati v praksi. In da ne omenjam, ugleda, ki smo si ga prav z dejavnostjo ACS ustvarili v Evropi in v svetu .

Vse nakazano je tesno povezano z dejavnostjo Andragoškega centra Slovenije, ki opravlja razvojno in svetovalno delo na področju izobraževanja odraslih,

Nedvoumne prednosti ACS so :

- da mu je uspelo povezati v enotno mrežo vse izvajalce izobraževanja odraslih, tako zasebne kot javne;
- je edini, ki udejanja razvojno in raziskovalno dejavnost izobraževanja odraslih ter uspeva združevati različne interese v skupnega;
- je edini, ki uspešno promovira vseživljenjsko učenje in povezuje uporabnike in izvajalce pri ugotavljanju izobraževalnih potreb;
- je edini, ki razvija nove modele izobraževanja odraslih in jih istočasno tudi implementira in spremlja njihov razvoj v praksi;
- je edini, ki mu je mar za nas izvajalce in uporabnike izobraževanja odraslih ter za razvoj te dejavnosti;
- je edini, ki je naš podpornik in naš sogovornik.

Zato je naš odgovor Društva organizacij za izobraževanje odraslih na Srednjih šolah odločen NE, smo proti združevanju in razkroju samostojnosti ACS.

Naj zaključim z izredno pronicljivimi mislimi sociologa dr. Toneta Krambergerja, ki nam je pisno izrekel podporo.

Takole piše:

Slovenci smo že kar zloglasni po občasnem zanikanju, če ne že kar uničevanju težko vzpostavljenih lastnih civilnih in strokovnih ustanov, institucij in dosežkov na določenem področju.

Razlogi, ki se ob tem navajajo, znova niso podani racionalno, ampak emocionalno, še boljše interesno, kot ponovitev nikoli dokončanega kulturnega boja pri nas. Namesto dogovorjenih popravkov obstoječih institucij, se pripravi čistina za navidezne novogradnje, spremlja pa jih golo komandiranje oblasti pretežno vdanih začetnikov, povzpeticov in njihovih botrov. Takšne Pirove zmage vedno znova uprizarjajo eno izmed najbolj žalostnih in zavrženih početij kolektivnih akterjev pri nas - poskus totalne diskontinuitete profesionalnega polja, skrivaštvo v odgovornosti, in, končno, lustracijo. Posledice so razvojno pogubne, drsimo v anemično stanje, kjer ni občutka in ne kapacitet za gojenje zaupanja, za diferenciacijo strok in drugih sodobnih pogojev za razvoj miroljubnih, trajnejših skupnosti.

Ljubljana, 15. novembra 2012